

МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ БІЗНЕС-МЕНЕДЖМЕНТУ

INTERNATIONAL PRACTICE OF PROMOTING DEVELOPMENT BUSINESS MANAGEMENT SUBJECTS

З метою зростання продуктивності та впливу бізнесу на добробут людей та сталість міст, державна влада та органи місцевого самоврядування приділяють об'єктивну увагу розблокуванню неефективних показників, бо деякі суб'єкти бізнес-менеджменту виявились менш успішними і сигналізують про доцільність впровадження програм вдосконалення свого бізнес-менеджменту. Управлінська оцінка переваг, витрат та ризиків допоможе визначити ініціативи бізнесу з найбільшим потенціалом, коли суб'єкти бізнес-менеджменту професійно користуються пропозиціями від державних органів, консалтерів, інших зацікавлених сторін щодо моніторингу ефективності бізнес-діяльності, цифрових інвестицій, оновлення людського капіталу, розподілу ресурсів, кращої бізнес-етики. До засобів, якими Програми державних установ та неурядових організацій допомагають подолати розрив у показниках продуктивності суб'єктів бізнес-менеджменту, віднесено підприємницьку культуру та освіту; державні фонди венчурного капіталу; розширені державні програми; програми продуктивності; програми прийняття цифрового та штучного інтелекту; цифрові платформи; кредитно-гарантійні схеми.

Ключові слова: бізнес, будівельна галузь, менеджмент, трансдисциплінарні дослідження.

In order to increase the productivity and impact of business on the well-being of people and the sustainability of cities, state authorities and local self-government bodies pay objective attention to unlocking inefficient indicators, because some subjects of business management have turned out to be less successful and signal the feasibility of implementing programs to improve their business management. Management assessment of benefits, costs and risks will help to determine business initiatives with the greatest potential, when business management subjects professionally use proposals from government bodies, consultants, other interested parties regarding monitoring the effectiveness of business activities, digital investments, renewal of human capital, allocation of resources, better business ethics. Analytical studies have shown that up to 87% of small and medium-sized enterprises in Ukraine meet the requirements of the Methodology and Analysis of Regulatory Impact; the number of draft regulatory acts increased to 2,712; in these projects, working groups, on the basis of a correctly identified cause, search for optimization of solving problems in business; in total, over four years, the State Regulatory Service conducted 1,023 consultations for small and medium-sized business entities; the number of "address" consultations for small and medium-sized enterprises increased to 178; central and local executive bodies up to 85% and 92%, respectively, conducted M-testing as a tool for measuring the impact of regulation on small and medium-sized businesses. Obstacles to the development of small and medium-sized enterprises include the complexity or uncertainty of legislation (49.2%); corruption (44.6%); other reasons. Taking into account the results of theoretical and analytical studies, entrepreneurship is offered: to take part in events, which are defined in the priorities for small and medium-sized business entities, including in state aid programs, microcredits; participate in support programs for entrepreneurs; actively use useful information services. In the conditions of digitalization, the development of the culture of entrepreneurship and knowledge, the quality of digital advertising activity is offered to entrepreneurship.

Key words: business, construction industry, management, transdisciplinary studies.

УДК 338.58:65.014

DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.79-20>

Ширяєва Н.Ю.

к.т.н., доцент,
доцент кафедри менеджменту
і маркетингу,

Одеська державна академія
будівництва та архітектури

Драганюк А.О.

магістрант,
Одеська державна академія
будівництва та архітектури

Shyriaieva Nataliya

Odessa State Academy
of Civil Engineering and Architecture

Draganyuk Anastasia

Odessa State Academy
of Civil Engineering and Architecture

Постановка проблеми. За належної підтримки суб'єкти бізнес-менеджменту спроможні суттєво стимулювати та впливати на економічне зростання держав. Великі компанії мають великий потенціал до процвітання, якщо це сприятиме діловому середовищу та відкритим бізнес-ринкам. Поряд з цим суб'єкти бізнес-менеджменту мають широкий спектр незадоволених потреб. Обмежений розмір певної частки суб'єктів бізнес-менеджменту означає, що їм важко отримати доступ до грантових можливостей та ресурсів, але це робить їх більш продуктивними, включаючи людей з актуальними знаннями технологій, фінансів, управління. Багато представників бізнес-менеджменту (краудфандинг та фонди венчурного капіталу) є молодими підприємствами, в поєднанні з їх малим масштабом робить їх слабшим аналогом для багатьох провідних учасників ринку не лише з точки зору доступу до фінансування, а й для зацікавлених сторін, складністю вимірювання під-

сумків бізнес-менеджменту, недосконалістю їх цифрової звітності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вчена та громадський діяч Романенко Ірина вважає, що основною метою є досягнення балансу між технічними та загальними талантами, особливо відсоток молодих талантів, їх активне залучення в підприємницькі компанії [1]. Технічні директори нового покоління, наприклад, ті, що працюють у цифрових технологічних компаніях – контролюють весь продукт, починаючи від дизайну і закінчуючи поставкою; контролювати весь розвиток технологій; і зосереджені на швидкій доставці. За підсумками досліджень Міністерства економіки та зайнятості Фінляндії, у тому числі у цифровій сфері, розподіл витрат на технології є провідним показником, який контролює суб'єкти бізнес-менеджменту, щоб гарантувати, що організація може забезпечити цифрову підтримку [11, с. 118], тому пропонуються стратегічні напрямки щодо

регулювання бізнес-діяльності тих суб'єктів, які витрачають лише незначну частину свого технологічного бюджету на реалізацію найбільш стратегічних, сміливих цифрових ініціатив. Відсоток щорічного бюджету технологій, витраченого на цифрові ініціативи, як засіб максимізації рентабельності інвестицій є спрямування достатнього обсягу ресурсів на сприяння впровадженню нових цифрових інструментів. Якщо талант у галузі техніки ізольований від бізнесу, йому надзвичайно складно масштабуватись у цифровій галузі. Представники дипломатичних організацій пропонують трансформацію стимулів та зміна мислення на такий, що створює цінність, може мати значний вплив на культуру, темпи та розвиток як вітчизняного бізнесу, так і міжнародної співпраці тощо [12].

Постановка завдання. Зосередження на характеристиках здорової та ефективно функціонуючої екосистеми суб'єктів бізнес-менеджменту: підвищення їх ділової впевненості; забезпечення зростання показників; підвищення конкурентоспроможності. Встановлення таких характеристик вимагає сегментованого підходу до виконання, тому важливо, щоб державні установи розробляли своє меню послуг після виявлення підсегментів, що переважають в певній країні, та відмінностей в потребах.

Виклад основного матеріалу дослідження. В різних країнах суб'єкти бізнес - менеджменту мають різні ознаки, проте де більше вони прив'язані до чисельності працюючих. Основною ознакою суб'єктів бізнес-менеджменту є розуміння того, що підприємство не відноситься до 10 чи 20 відсотків найбільших компаній на ринку чи в галузі промисловості. Міжнародний досвід стимулювання розвитку суб'єктів бізнес-менеджменту показує, що державні установи та неурядові організації, які добре розуміють їх підсегменти, спроможні краще адаптувати свої програми для задоволення бізнес-потреб. Корисним буде розглянути засоби, якими ці програми допомагають подолати розрив у продуктивності суб'єкти бізнес-менеджменту.

По-перше, це підприємницька культура та освіта. Окрім установ, нормативних актів та установ, привабливість підприємницької кар'єри та підприємницькі можливості громадян також важливі для збільшення рівня розвитку та виживання стартапів. Багато ідей ніколи не створюють прототипи та не перетворюють у бізнес-план. Схильність до ризику, страх невдач та відсутність можливостей можуть бути настільки ж суттєвими перешкодами, як і відсутність регуляторної та інституційної підтримки. Кілька урядів намагалися розвинути підприємницьке мислення серед своїх громадян. Прищеплення підприємницьких навичок за допомогою формальної освіти часто є частиною рішення. Наприклад, Польща викладає елементи підприємництва з основних предметів початкової

школи, таких як історія та математика, а студенти старших класів повинні пройти «Вступ до підприємництва» [2]. Вважається, що підприємницька освіта також сприяє розвитку справедливості, і багато організацій зосереджуються на розвитку підприємницького мислення та можливостей у молодих жителів малозабезпечених громад.

По-друге, пускові концентратори. Підприємці у всьому світі обрали великі стартові центри для запуску своїх підприємств, шукаючи інноваційне середовище, доступ до фінансування та підтримку бізнесу. Багато урядів надали пріоритет перетворенню одного або кількох своїх міст на стартовий вузол, або закріпивши місто як початковий центр, або підтримавши початкові кампуси. Поки уряди намагаються створити або розвинути хаби, вони можуть зосередитись на деяких найскладніших випробуваннях, з якими зазвичай стикаються підприємці – навігація адміністративними вимогами щодо створення та управління компанією, доступ до компетенції, необхідної для ведення бізнесу, і можливість дозволити собі запуск стартапу, а також витрати на проживання в стартовому центрі. Наприклад, у штаті Колорадо, і співпрацювали з університетом Колорадо для фінансування та проведення досліджень з питань енергетики, навколишнього середовища та клімату, дванадцять активних пускових прискорювачів та інкубаторів. Компанії в технічному секторі зайняті до 10% загальної кількості робочої сили Колорадо і складають до 15% її економіки [3].

По-третє, державні фонди венчурного капіталу, які одночасно можуть забезпечити належну фінансову віддачу для уряду та посилити вплив на розвинені ринки капіталу, щоб максимізувати можливості виходу (наприклад, вторинний фондовий ринок, виходи пізніше, стратегічні придбання та відкритість для іноземної власності). Наприклад, завдяки заснуванню урядом Південної Кореї Корейського фонду на сьогодні здійснено до 6 тис. інвестицій у стартапи та 722 інвестиції в інші фонди, загальний розмір фонду до 4 трлн вон з високим потенціалом створення нових робочих місць, для підтримки та спільного інвестування з інвесторами-ангелами та мінімізації розривів в акціонерному капіталі для стартапів, для фінансування технологічних суб'єктів бізнес-менеджменту [4; 5].

Четверте, розширені державні програми, які допомагають суб'єктам бізнес-менеджменту розкрити свій потенціал для швидкого росту. Так, програма розширення TURQUALITY, що фінансується державою в Туреччині, спільно проводиться Міністерством торгівлі Туреччини та асамблеєю турецьких експортерів. Програма спрямована на підтримку перспективних турецьких компаній з потужними торговими марками, налагодженими діловими можливостями та високим економічним потенціалом – зрештою перетворити провідний

турецький бізнес у світових гравців, які мають відомі світові бренди та генерують експорт із високою доданою вартістю [6].

По-п'яте, програми підтримки продуктивності суб'єктів бізнес-менеджменту (безкоштовні консультації та навчання, тренінги, ошадливе керівництво, грантові можливості). Наприклад, у Марокко уряд запустив фабрику, щоб допомогти бізнесу прийняти новітні принципи ошадливого виробництва шляхом навчання на практиці. Ініціативу Марокканського інституту підтримки мікропідприємств реалізовано з інвестицією до 5,5 млн доларів державними установами, фінансовими установами та учасниками приватного сектору [7; 8].

По-шосте, програми прийняття цифрового та штучного інтелекту, в деяких країнах в результаті цифрового прийняття ефект зростання продуктивності праці сягнув 1,2 процентних пункту на рік, що є основним внеском у загальний ріст продуктивності. Значна частина впливу покладається на програми штучного інтелекту або посилюється ними. Уряди почали розширювати свої програми підвищення продуктивності в напрямку цифрового впровадження або створювати спеціальні програми, які допоможуть суб'єктам малого та середнього підприємництва застосовувати технології штучного інтелекту у своїх процесах та продуктах.

Ці програми залежать від екосистеми різних учасників та професіоналів, що дозволяє суб'єктам бізнес-менеджменту застосовувати штучний інтелект у своїх компаніях. Наприклад, центри передового досвіду Mittelstand 4.0 у Німеччині – це перший з 26 центрів компетентності у галузі штучного інтелекту, в якому працюють 20 тренерів з штучного інтелекту для навчання 1000 суб'єктів бізнес-менеджменту щороку [9; 10]. У Фінляндії Міністерство економіки та зайнятості та декілька галузей технологій запустили акселератор, який пропонує шестимісячні програми для компаній, які вже пілотували програму штучного інтелекту для продуктів чи послуг. Близько 15 фінських компаній надають фінансування та технічну підтримку акселератора [11]. Уряд Сінгапуру Workforce Singapore розпочало низку програм підвищення продуктивності праці, щоб допомогти середнім компаніям застосувати практику ошадливого управління, а також цифрові технології та технології Industry 4.0. Одна з таких програм використовує підхід на місцях та форумах, який чергує сесії форуму та додатки на місцях [12].

По-сьоме, формалізація неформального бізнесу. Втручання уряду може зменшити три основні бар'єри для формалізації бізнесу: висока вартість набуття формальної форми, висока вартість дотримання вимог та недостатня відчутна (або фактична) вигода.

Багато урядів мобілізувались у цьому напрямку за кількома точками контакту: полегшення реє-

страції бізнесу; спрощення реєстрації податків, податкової структури, подання декларацій допомогли формалізувати дії суб'єктів бізнес-менеджменту (наприклад, Естонія запровадила фіксовану ставку податку та платформу для електронної реєстрації та подання декларацій; майже всі суми податку розраховуються в Інтернеті за допомогою програми).

Результатом стало те, що 98% усіх податків (особистих, корпоративних та доданої вартості) подаються в електронному вигляді – серед найвищих показників відповідності у світі); експертиза та аудит з урахуванням зростаючого цифрового підпису та доступності інноваційної аналітики даних уряду використовують дані для ідентифікації неформальних підприємств. Створено розгалужену систему електронних рахунків-фактур, електронних архівів та електронного аудиту, що призвело до тисяч нових платників податків у різних секторах; підтримка зареєстрованих підприємств, стимули або винагороди за формалізацію (наприклад, в Колумбії Фонд національної гарантії полегшує доступ до офіційного кредиту, пропонуючи гарантії позики); поінформованість та освіта [13; 14].

Восьме, відкриті цифрові платформи для суб'єктів бізнес-менеджменту для самооцінки в інтернеті та покращення бізнес-діяльності. На платформі власники та менеджери підприємств можуть пройти всебічну оцінку, щоб зрозуміти поточний рівень продуктивності свого бізнесу, отримати систематичні та негайно діючі поради та вказівки; платформа мають гіперпосилання на безкоштовні навчальні програми та мережеві заходи, які можуть надихнути на вдосконалення та побудувати впевненість суб'єктів бізнес-менеджменту у своєму зростанні.

Висновки з проведеного дослідження. Дослідження показали, що діяльність суб'єкти бізнес-менеджменту є головним чинником розвитку соціально-економічного зростання держави та задоволення потреб її населення. Для здорової та ефективно функціонуючої системи суб'єктів бізнес-менеджменту характерно зростання ділової впевненості; високих показників; підвищення конкурентоспроможності.

З урахуванням результатів аналізу показників суб'єктів бізнес-менеджменту пропонується розвиток культури підприємництва та знань, посилення цифрової культури через формування системи показників KPI.

Необхідно перейти від позамежної роботи до міждисциплінарної співпраці, де експерти з бізнесу, операцій та аналітики працюють разом, надаючи різноманітні перспективи для забезпечення ініціатив, спрямованих на вирішення широких організаційних пріоритетів, та виявлення потреб користувачів та необхідних змін в динаміці

розвитку підприємництва. Державні установи та неурядові організації, які добре розуміють підсегменти суб'єктів бізнес-менеджменту та спроможні краще адаптувати свої програми для задоволення бізнес-потреб.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Романенко І.В. Підготовка наступного покоління – молодіжне підприємництво та майбутнє праці. січень 2022 р. URL: <https://platforma-msb.org/molodizhne-pidpryemnytstvo-realiyi-ta-perspektyvy>.
2. Навчання підприємництву в Польщі, серпень 2015 р. URL: <https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/about.htm>.
3. Колорадська робоча сила в економіці штату, Comp TIA, березень 2018 р. URL: <https://www.comptia.org/home>.
4. Венчурні інвестиції Кореї склали 0,36 відсотка ВВП, Pulse, червень 2019 р. URL: <https://pulsenews.co.kr>.
5. Корейський досвід роботи із схемою кредитних гарантій для покращення фінансової доступності ММСП, KODIT, травень 2017 р. URL: <https://www.unescap.org>.
6. TURQUALITY. URL: <https://www.turquality.com>.
7. Модельний завод для марокканських МСП, Інвестиції в Марокко, травень 2011 р. URL: <http://www.invest.gov.ma>.
8. Ініціатива Марокканського інституту підтримки мікропідприємств «INMAA», травень 2020 р. URL: <https://inmaamaroc.ma>.
9. Стратегія штучного інтелекту. Федеральне міністерство освіти та досліджень Німеччини, Федеральне міністерство економіки та енергетики та Федеральне міністерство соціальних справ, листопад 2018 р. URL: <https://www.ki-strategie-deutschland.de>.
10. Система відстеження товарів. Дослідницький центр інформатики та інформаційної безпеки. URL: <https://bilgem.tubitak.gov.tr>.
11. Провід у вік штучного інтелекту: Підсумковий звіт Програми штучного інтелекту Фінляндії, Міністерство економіки та зайнятості Фінляндії, червень, 2019 року. URL: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161688>.
12. Можливості для бізнесу в Україні. URL: <https://singapore.mfa.gov.ua/en/ukrayina-ta-singapur/ekonomichne-spivrobotnictvo>.
13. Політика щодо формалізації мікро- та малих підприємств у Колумбії. Міжнародна організація праці, 2014. URL: http://ilo.org/americas/publicaciones/WCMS_318211/lang--en/index.htm.
14. Про Корейський фонд гарантування кредитів, доступ 3 березня 2020 р. URL: <https://www.kodit.co.kr>.

REFERENCES:

1. Romanenko I. Pidhotovka nastupnoho pokolinnia – molodizhne pidpryemnytstvo ta maibutnie pratsi. Sichen [Training the next generation – youth entrepreneurship and the future of work]. Available at: <https://platforma-msb.org/molodizhne-pidpryemnytstvo-realiyi-ta-perspektyvy>.

2. Navchannia pidpryemnytstvu v Polshchi, serpen 2015 [Entrepreneurship training in Poland, August 2015]. Available at: <https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/about.htm>.

3. Koloradska robocha syla v ekonomitsi shtatu, Comp TIA, berezen 2018 [Colorado's workforce in the state economy, CompTIA, March 2018]. Available at: <https://www.comptia.org/home>.

4. Venchurni investytsii Korei sklaly 0,36 vidсотka VVP, Pulse, cherven 2019 [Korea's venture capital investment accounted for 0.36 percent of GDP, Pulse, 2019]. Available at: <https://pulsenews.co.kr>.

5. Koreiskyi dosvid roboty iz skhemoiu kredytnykh harantii dlia pokrashchennia finansovoi dostupnosti MMSP, KODIT, traven 2017 [Korea's experience with a credit guarantee scheme to improve the financial accessibility of SMEs, KODIT, May 2017]. Available at: <https://www.unescap.org>.

6. TURQUALITY. Available at: <https://www.turquality.com>.

7. Modelnyi zavod dlia marokkanskykh MSP, Investytsii v Marokko, traven 2011 [Model plant for Moroccan SMEs, Investments in Morocco, May 2011]. Available at: <http://www.invest.gov.ma>.

8. Initsiatyva Marokkanskohe instytutu pidtrymky mikropidpryemstv «INMAA», traven 2020 [An initiative of the Moroccan Institute for the Support of Micro-Enterprises, May 2020]. Available at: <https://inmaamaroc.ma>.

9. Stratehiia shtuchnohe intelektu. Federalne ministerstvo osvity ta doslidzhen Nimechchyny, Federalne ministerstvo ekonomiky ta enerhetyky ta Federalne ministerstvo sotsialnykh sprav, lystopad 2018 [Artificial intelligence strategy. German Federal Ministry of Education and Research, Federal Ministry of Economic Affairs and Energy and Federal Ministry of Social Affairs]. Available at: <https://www.ki-strategie-deutschland.de>.

10. Systema vidstezhennia tovariv. Doslidnytskyi tsentr informatyky ta informatsiinoi bezpeky [Product tracking system. Research Center of Informatics and Information Security]. Available at: <https://bilgem.tubitak.gov.tr>.

11. Provid u vik shtuchnohe intelektu: Pidsumkovyi zvit Prohramy shtuchnohe intelektu Finliandii, Ministerstvo ekonomiky ta zainiatosti Finliandii, cherven, 2019 roku [Leading into the Age of Artificial Intelligence: Final Report of the Artificial Intelligence Program of Finland, Ministry of Economy and Employment of Finland. June 2019]. Available at: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161688>

12. Mozhylyvosti dlia biznesu v Ukraini [Digital Capability Center (DCC) Singapore]. Available at: <https://singapore.mfa.gov.ua/en/ukrayina-ta-singapur/ekonomichne-spivrobotnictvo>.

13. Polityka shchodo formalizatsii mikro- ta malykh pidpryemstv u Kolumbii. Mizhnarodna orhanizatsiia pratsi, 2014 [Policy on the Formalization of Micro and Small Enterprises in Colombia. International Labor Organization, 2014]. Available at: http://ilo.org/americas/publicaciones/WCMS_318211/lang--en/index.htm.

14. Pro Koreiskyi fond harantuvannia kredytiv, dostup 3 bereznia 2020 [About the Korea Loan Guarantee Fund, 2020]. Available at: <https://www.kodit.co.kr>.